

Ελληνική Δημοκρατία
Τεχνολογικό Εκπαιδευτικό
Ίδρυμα Ηπείρου

Ψυχοπαθολογία Ενηλίκων

Ενότητα 1 : Εισαγωγή

Σιαφάκα Βασιλική

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Τμήμα Λογοθεραπείας

Ψυχοπαθολογία Ενηλίκων

Ενότητα 1: Εισαγωγή

Σιαφάκα Βασιλική
Επίκουρος Καθηγήτρια
Ιωάννινα, 2015

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Άδειες Χρήσης

- Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό υπόκειται σε άδειες χρήσης Creative Commons.
- Για εκπαιδευτικό υλικό, όπως εικόνες, που υπόκειται σε άλλου τύπου άδειας χρήσης, η άδεια χρήσης αναφέρεται ρητώς.

Χρηματοδότηση

- Το έργο υλοποιείται στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος «**Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση**» και συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) και από εθνικούς πόρους.
- Το έργο «**Ανοικτά Ακαδημαϊκά Μαθήματα στο ΤΕΙ Ηπείρου**» έχει χρηματοδοτήσει μόνο τη αναδιαμόρφωση του εκπαιδευτικού υλικού.
- Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό έχει αναπτυχθεί στα πλαίσια του εκπαιδευτικού έργου του διδάσκοντα.

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Σκοποί ενότητας

- Να γνωρίσουν οι φοιτητές στο εισαγωγικό μάθημα:
 - ✓ τι θεωρείται αποκλίνουσα συμπεριφορά
 - ✓ ποιο είναι το αντικείμενο της Ψυχοπαθολογίας
 - ✓ ποια είναι τα κριτήρια και ποια τα συστήματα ταξινόμησης των ψυχικών διαταραχών
 - ✓ ποιες είναι οι κύριες κατηγορίες ψυχικών διαταραχών κατά DSM-IV

Περιεχόμενα ενότητας

1. Ψυχικές διαταραχές
2. Ψυχοπαθολογία
 - 2.1. Αποκλίνουσα συμπεριφορά
 - 2.2. Ιστορία της ψυχοπαθολογίας
 - 2.3. Ταξινόμηση ψυχικών διαταραχών
 - 2.4. Κύριες κατηγορίες ψυχικών διαταραχών κατά DSM-IV

ΤΕΙ ΗΠΕΙΡΟΥ

ανοιτά μαθήματα
opencourses

Εισαγωγή

Ψυχικές Διαταραχές (1 από 5)

- **ΟΡΙΣΜΟΣ:** Τα συμπτώματα που απεικονίζουν παθολογίες του νου ονομάζονται ψυχικές διαταραχές
- Για να θεωρηθούν ψυχικές διαταραχές θα πρέπει οι σκέψεις, τα συναισθήματα και οι συγκινήσεις να είναι επίμονες, βλαβερές για το άτομο που τις βιώνει και ανεξέλεγκτες

(Schacter D.I., Gilbert D.T., Wegner D.M., 2012)

Ψυχικές διαταραχές (2 από 5)

- Π.χ. δε θεωρείται ψυχική διαταραχή το έντονο άγχος πριν από ένα τεστ, ούτε η βαθιά θλίψη για το θάνατο αγαπημένου προσώπου
- Περίπου 40% των ανθρώπων θα αναπτύξουν κάποια μορφή ψυχικής διαταραχής σε κάποια φάση της ζωής τους με σημαντικό κόστος για την υγεία, τη δημιουργικότητα και την ευημερία τους

(Schacter D.I., Gilbert D.T., Wegner D.M., 2012)

Ψυχοπαθολογία (3 από 5)

- Ο κλάδος που ασχολείται με τη μελέτη της φύσης, της εμφάνισης και της θεραπείας των ψυχικών διαταραχών
- Υπάρχουν λίγες σαφείς και εύκολες απαντήσεις
- Ωστόσο, οι αβεβαιότητες δε μειώνουν το ενδιαφέρον και τη σημαντικότητά του

(Kring A.M., Davison G.C., Neale J.M., Johnson, 2010)

Ψυχοπαθολογία (4 από 5)

- **Πρόκληση:** να παραμείνουμε αντικειμενικοί
- **Δύσκολο:** απαιτεί προσπάθεια, γιατί μελετάμε την ανθρώπινη συμπεριφορά, κάποια θέματα είναι προσωπικά και προκαλούν έντονα συναισθήματα
- Η μελέτη των ψυχικών διαταραχών προκαλεί αμηχανία, γιατί μπορεί να δούμε τον εαυτό μας να καθρεφτίζεται σε κάποια από τα συμπτώματα των διαταραχών
- Ο φόβος για τα φίδια μήπως είναι φοβία;

(Kring A.M., Davison G.C., Neale J.M., Johnson, 2010)

Ψυχοπαθολογία (5 από 5)

- Το γεγονός ότι ξεχνάμε που βάζουμε τα κλειδιά μας μήπως είναι σύμπτωμα αποσυνδεδετικής διαταραχής;
- Η μελέτη των ψυχικών διαταραχών αυξάνει την ευαισθησία μας, τις εκκεντρικότητές μας

Προκαταλήψεις και στίγμα (1 από 3)

- Χρειάζεται **προσοχή** ώστε να μη μεταφέρουμε τις προκαταλήψεις που έχουμε για το τι είναι αποκλίνουσα συμπεριφορά
- Και είναι ακόμη εξίσου σημαντικό τόσο το να εντοπίσουμε τις προκαταλήψεις μας όσο και το να αντιμετωπίσουμε το στίγμα

(Kring A.M., Davison G.C., Neale J.M., Johnson, 2010)

Προκαταλήψεις και στίγμα (2 από 3)

- **Προκατάληψη:** μια γνώμη ή άποψη η οποία έχει σχηματιστεί κατά έναν μη αντικειμενικό/επιστημονικό τρόπο, αλλά και μια τοποθέτηση που περιλαμβάνει συναισθήματα, όπως η περιφρόνηση και η απέχθεια
- Συχνά σχηματίζεται ως αποτέλεσμα έλλειψης πληροφόρησης ή μειωμένης αντίληψης

Προκαταλήψεις και στίγμα (3 από 3)

- **Στίγμα:** οι επικίνδυνες πεποιθήσεις και στάσεις που αναπτύσσει μια κοινωνία, τις οποίες αποδίδει σε ομάδες που με κάποιον τρόπο θεωρούνται αποκλίνουσες, όπως είναι οι ψυχικά πάσχοντες

(Kring A.M., Davison G.C., Neale J.M., Johnson, 2010)

Αποκλίνουσα συμπεριφορά (1 από 2)

Ορισμός, σύμφωνα με το **DSM-IV**:

«Ένα κλινικά σημαντικό συμπεριφορικό ή ψυχολογικό σύνδρομο ή μοτίβο που εμφανίζει κάποιος, το οποίο συνδέεται με δυσφορία (π.χ. ένα επώδυνο σύμπτωμα) ή με αναπηρία (δηλ. μείωση της λειτουργικότητας σε έναν ή περισσότερους λειτουργικούς τομείς της ζωής του ατόμου) ή με σημαντικά αυξημένο κίνδυνο οδύνης, θανάτου, πόνου, αναπηρίας ή με σημαντική μείωση της ελευθερίας του ατόμου»

(Kring A.M., Davison G.C., Neale J.M., Johnson, 2010)

Αποκλίνουσα συμπεριφορά (2 από 2)

- Επιπλέον, το συγκεκριμένο σύνδρομο ή μοτίβο δεν πρέπει να αποτελεί απλώς μια αναμενόμενη και πολιτισμικά αποδεκτή αντίδραση σε ένα γεγονός, όπως για παράδειγμα στο θάνατο ενός αγαπημένου προσώπου. Όποια κι αν είναι η αρχική τους αιτία, πρέπει στην παρούσα φάση να θεωρείται εκδήλωση **συμπεριφορικής, ψυχολογικής ή βιολογικής** δυσλειτουργίας του ατόμου»

(Kring A.M., Davison G.C., Neale J.M., Johnson, 2010)

Χαρακτηριστικά αποκλίνουσας συμπεριφοράς (1 από 6)

Ταυτόχρονη παρουσία διάφορων χαρακτηριστικών :

1. Δυσφορία: θα πρέπει να προκαλεί δυσφορία του ατόμου
Ωστόσο, δεν προκαλούν όλες οι αποκλίνοσες συμπεριφορές δυσφορία (!!!)

π.χ. ένα άτομο με αντικοινωνική διαταραχή προσωπικότητας μπορεί να αντιμετωπίζει τους άλλους με επιθετικότητα και να παραβιάζει τους νόμους, χωρίς να νιώθει ενοχές, άγχος ή άλλο είδος δυσφορίας

(Kring A.M., Davison G.C., Neale J.M., Johnson, 2010)

Χαρακτηριστικά αποκλίνουσας συμπεριφοράς (2 από 6)

2. Αναπηρία: μείωση της λειτουργικότητας του ατόμου σε έναν ή περισσότερους τομείς της ζωής του

Παράδειγμα: οι διαταραχές που σχετίζονται με ουσίες ορίζονται σε μεγάλο βαθμό από την αναπηρία που προκαλούν κυρίως στην κοινωνική και επαγγελματική ζωή του ατόμου

Οι φοβίες (π.χ. για τα αεροπλάνα) μπορεί να προκαλέσουν τόσο δυσφορία, όσο και αναπηρία

(Kring A.M., Davison G.C., Neale J.M., Johnson, 2010)

Χαρακτηριστικά αποκλίνουσας συμπεριφοράς (3 από 6)

3. Παραβίαση της κοινωνικής νόρμας:

Κοινωνικές νόρμες είναι τα ευρέως αποδεκτά κριτήρια (πεποιθήσεις και στάσεις) για να κρίνουν που τοποθετείται μια συμπεριφορά σε σχέση με το καλό – κακό, σωστό – λάθος, αποδεκτό – μη αποδεκτό

(Kring A.M., Davison G.C., Neale J.M., Johnson, 2010)

Χαρακτηριστικά αποκλίνουσας συμπεριφοράς (4 από 6)

- **Παράδειγμα:** οι συζητήσεις με ανύπαρκτες φωνές των ατόμων με σχιζοφρένεια ή τα επαναλαμβανόμενα τελετουργικά των ατόμων με ιδεοψυχαναγκαστική διαταραχή δεν είναι συμβατά με τις κοινωνικές νόρμες
- Οι κοινωνικές νόρμες ποικίλουν σε μεγάλο βαθμό μεταξύ των διαφόρων πολιτισμικών και των διαφόρων εθνοτικών ομάδων (ποικιλομορφία)

(Kring A.M., Davison G.C., Neale J.M., Johnson, 2010)

Χαρακτηριστικά αποκλίνουσας συμπεριφοράς (5 από 6)

4. **Δυσλειτουργία:** προκύπτει, όταν ένας εσωτερικός μηχανισμός δεν μπορεί να εκτελέσει τη φυσική του λειτουργία

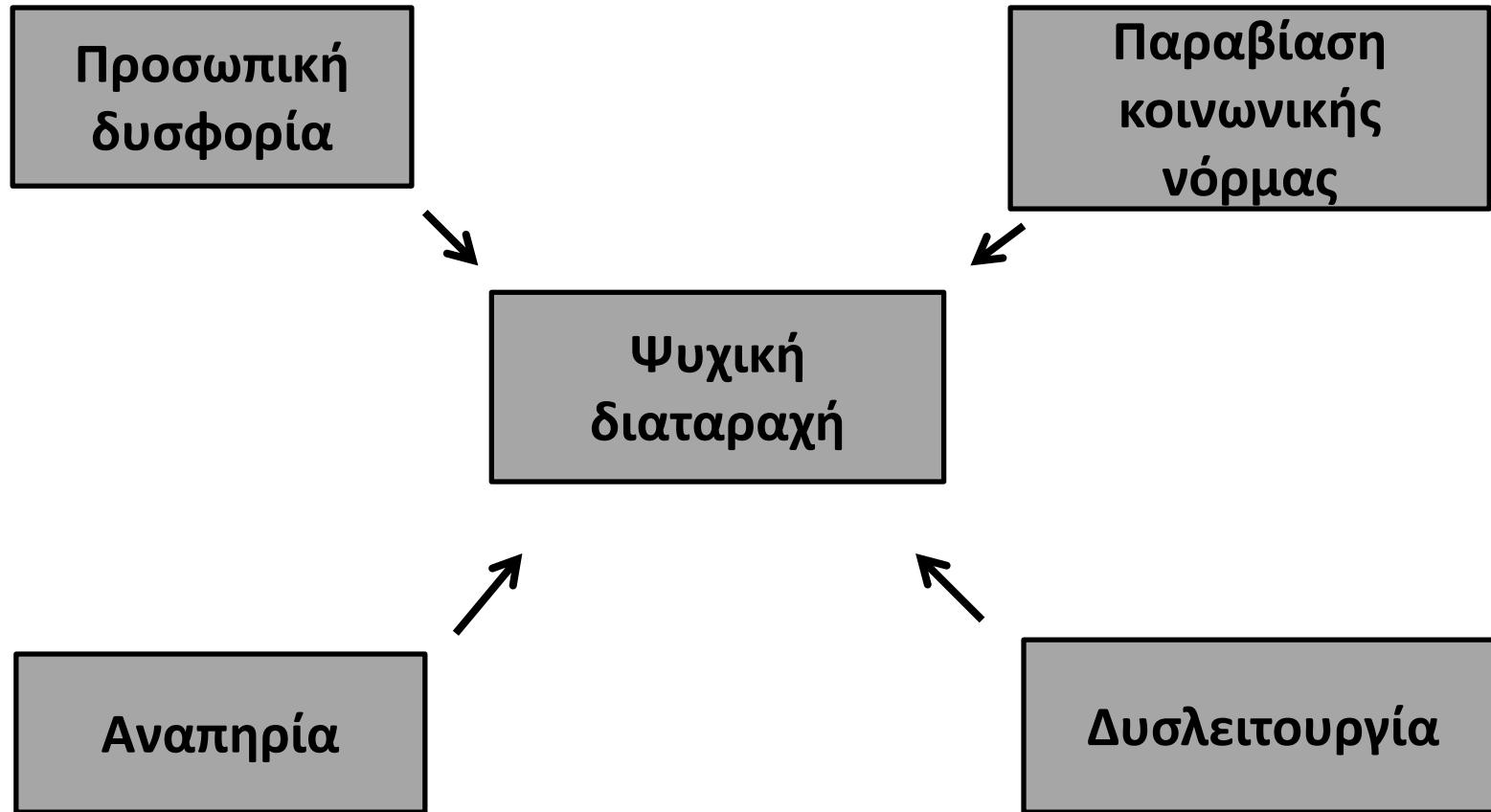
Αναφέρεται σε ψυχολογικές, συμπεριφορικές ή βιολογικές δυσλειτουργίες

Οι εσωτερικοί μηχανισμοί που αφορούν στις ψυχικές διαταραχές είναι στην πλειοψηφία τους άγνωστοι

(Kring A.M., Davison G.C., Neale J.M., Johnson, 2010)

Χαρακτηριστικά αποκλίνουσας συμπεριφοράς (6 από 6)

- Η παρουσίαση των διαταραχών θα γίνει με βάση τους σημερινούς ορισμούς
- Πιθανά, σε κάποια χρόνια, ακόμη κι ο ορισμός της αποκλίνουσας συμπεριφοράς να έχει αλλάξει

(Kring A.M., Davison G.C., Neale J.M., Johnson, 2010)

Ιστορία της Ψυχοπαθολογίας (1 από 11)

Πρώιμη δαιμονολογία:

Όλες οι καλές ή οι κακές δυνάμεις που υπερέβαιναν τον ανθρώπινο έλεγχο (π.χ. εκλείψεις, σεισμοί, ασθένειες) θεωρούνταν υπερφυσικές

Φιλόσοφοι, θεολόγοι και γιατροί που μελετούσαν τον «ταραγμένο νου» θεωρούσαν ότι η διαταραγμένη συμπεριφορά αντανακλούσε τη δυσαρέσκεια των θεών ή την κατοχή του ατόμου από δαίμονες

(Kring A.M., Davison G.C., Neale J.M., Johnson, 2010)

Ιστορία της Ψυχοπαθολογίας (2 από 11)

Θεραπεία: ο εξαγνισμός (με διάφορα μέσα: μαστίγωμα, ασιτία, πρόκληση θορύβων κ.ά. Όστε το σώμα να γίνει αφιλόξενο για τους δαίμονες)

Πρώιμες βιολογικές ερμηνείες: Ιπποκράτης (5ος αι. π.Χ.) : διαχώρισε την Ιατρική από τη δεισιδαιμονία

Θεωρούσε τον εγκέφαλο όργανο της συνείδησης, της νοητικής ζωής και των συναισθημάτων

(Kring A.M., Davison G.C., Neale J.M., Johnson, 2010)

Ιστορία της Ψυχοπαθολογίας (3 από 11)

- Αποκλίσεις στη σκέψη και τη συμπεριφορά θεωρούσε ότι αποτελούν ένδειξη κάποιου είδους παθολογίας του εγκεφάλου
- Από τους πρώτους υποστηρικτές της ιδέας ότι, όταν κάτι δε λειτουργεί καλά στο σώμα, διαταράσσεται η σκέψη και η συμπεριφορά

(Kring A.M., Davison G.C., Neale J.M., Johnson, 2010)

Ιστορία της Ψυχοπαθολογίας (4 από 11)

- **Πρώιμες βιολογικές ερμηνείες:**

Ιπποκράτης : θεωρία των 4 χυμών

- το αίμα (πλεόνασμα: ευμετάβλητη ιδιοσυγκρασία)
- η μαύρη χολή (πλεόνασμα: μελαγχολία)
- η κίτρινη χολή (πλεόνασμα: ευερεθιστότητα και άγχος)
- το φλέγμα (πλεόνασμα: ψύχραιμος, απαθής, που δεν αντιδρά συγκινησιακά)

Ιστορία της Ψυχοπαθολογίας (5 από 11)

- Όταν οι τέσσερις χυμοί βρίσκονται σε ισορροπία μέσα στο σώμα, τότε πρόκειται για **ευκρασία**, δηλαδή ο άνθρωπος είναι υγιής
- Η **δυσκρασία** περιγράφει την κατάσταση, όταν η ισορροπία των χυμών έχει χαθεί
Η δυσκρασία εκδηλώνεται με τις διάφορες ασθένειες

Ιστορία της Ψυχοπαθολογίας (6 από 11)

- **Μεσαίωνας και Δαιμονολογία**
Επιστροφή στις απόψεις ότι οι ψυχικές διαταραχές οφείλονται σε υπερφυσικά αίτια
- Η ξαφνική απώλεια της λογικής ήταν σύμπτωμα κατοχής του ατόμου από δαίμονες και η συνηθισμένη μέθοδος για την αποπομπή του δαίμονα ήταν το κάψιμο («η Δίωξη των μαγισσών» 1480-1700)

(Kring A.M., Davison G.C., Neale J.M., Johnson, 2010)

Ιστορία της Ψυχοπαθολογίας (7 από 11)

- **Σεληνιασμός:** θεωρία του Ελβετού γιατρού Paracelsus ο οποίος απέδιδε την αποκλίνουσα συμπεριφορά στην κακή ευθυγράμμιση της σελήνης και των άστρων
- Ακόμη και σήμερα πολλοί πιστεύουν ότι η πανσέληνος συνδέεται με την αποκλίνουσα συμπεριφορά

Ιστορία της Ψυχοπαθολογίας (8 από 11)

- **Ανάπτυξη των Ασύλων :**
Μέχρι το 15ο αι. (τέλος σταυροφοριών) υπήρχαν ελάχιστα ψυχιατρικά νοσοκομεία στην Ευρώπη (αντίθετα υπήρχαν πολλά για λεπρούς)
- Σταδιακά τα λεπροκομεία μετατράπηκαν σε άσυλα, όπου φιλοξενούσαν ψυχικά πάσχοντες και ζητιάνους

Ιστορία της Ψυχοπαθολογίας (9 από 11)

- Δεν παρείχαν κάποια αγωγή, απλά τους έβαζαν να δουλεύουν
- Οι μεταρρυθμίσεις του Pinel (1745-1826):
Κίνημα για την ανθρωπιστική αντιμετώπιση των ψυχικά ασθενών στα άσυλα

Ιστορία της Ψυχοπαθολογίας (10 από 11)

- Άρχισε να αντιμετωπίζει τους τρόφιμους ως ασθενείς κι όχι ως κτήνη. Αφαίρεσε τις αλυσίδες. Ασθενείς που μέχρι τότε θεωρούνταν επικίνδυνοι, περιφέρονταν χωρίς να ενοχλούν κανένα
- Τα μπουντρούμια αντικαταστάθηκαν από ευήλια δωμάτια, ασθενείς, χρόνια φυλακισμένοι, ανέκτησαν την υγεία τους και έφυγαν από το νοσοκομείο

Ιστορία της Ψυχοπαθολογίας (11 από 11)

- «Ο καλύτερος τρόπος για να σιγουρευτείς ότι εσύ είσαι ο γνωστικός, είναι το να κλείσεις μέσα το γείτονά σου»* (Φ. Ντοστογιέφσκι)
- Τα άτομα με ψυχικές παθήσεις έχουν συχνά αντιμετωπιστεί ως εγκληματίες και έχουν τιμωρηθεί, φυλακιστεί ή καταδικαστεί σε θάνατο για το «έγκλημά» τους να αποκλίνουν από το φυσιολογικό
 - Η τρέλα έχει υπάρξει αντικείμενο φόβου και εμπαιγμού και οι ψυχικά ασθενείς έχουν υποστεί σοβαρή κακοποίηση

ΙΑΤΡΙΚΟ ΜΟΝΤΕΛΟ

- **Ιατρικό μοντέλο:**
 - ✓ προσδιορισμός των ψυχικών δυσλειτουργιών
 - ✓ εντοπισμός συμπτωμάτων
 - ✓ ανεύρεση αιτιών
 - ✓ πρόταση θεραπείας(όπως γίνεται και στις σωματικές παθήσεις)

(Schacter D.I., Gilbert D.T., Wegner D.M., 2012)

Ταξινόμηση Ψυχικών Διαταραχών (1 από 3)

- **Σύστημα ταξινόμησης DSM (1952)**
Εξελίχτηκε, καθώς εξελισσόταν οι επιστήμες της ψυχολογίας και της ψυχιατρικής και η διαδικασία αναθεώρησης συνεχίζεται μέχρι τις μέρες μας
- **20ος αι. δυο κατηγορίες:**
1^η **Νεύρωση**

2^η **Ψύχωση**

Ταξινόμηση Ψυχικών Διαταραχών (2 από 3)

1. **Νεύρωση:** «κατάσταση που περιλαμβάνει άγχος, αλλά κατά την οποία το άτομο βρίσκεται ακόμη σε επαφή με την πραγματικότητα»
2. **Ψύχωση:** «κατάσταση κατά την οποία ένα άτομο βιώνει σημαντικές διαστρεβλώσεις στην αντίληψη και τη σκέψη που αδυνατίζουν την επαφή με την πραγματικότητα»

(Schacter D.I., Gilbert D.T., Wegner D.M., 2012)

Ταξινόμηση Ψυχικών Διαταραχών (3 από 3)

- Η συνύπαρξη δυο ή περισσότερων διαταραχών σε ένα άτομο ονομάζεται **συννοσηρότητα** και είναι σχετικά συχνό φαινόμενο στους ασθενείς που αξιολογούνται με το DSM

(π.χ. άτομα με κατάθλιψη – δεχ της διάθεσης- μπορεί να έχουν συμπτώματα και αγχώδους δεχ)

(Schacter D.I., Gilbert D.T., Wegner D.M., 2012)

Κύριες κατηγορίες ψυχικών διαταραχών κατά DSM-IV (1 από 8)

1. Διαταραχές που εμφανίζονται πρώτη φορά στη βρεφική, παιδική ή πρώιμη εφηβική ηλικία (νοητική υστέρηση, νυχτερινή ενούρηση κ.ά.)
2. Παραλήρημα, άνοια, αμνησία και άλλες νοητικές δχ: αποτελούν διαταραχές της σκέψης που προκλήθηκαν από τη νόσο Alzheimer, το AIDS, τη νόσο Parkinson κ.ά.

(Schacter D.I., Gilbert D.T., Wegner D.M., 2012)

Κύριες κατηγορίες ψυχικών διαταραχών κατά DSM-IV (2 από 8)

3. Ψυχικές διαταραχές που οφείλονται σε γενική ιατρική κατάσταση, μη ταξινομούμενες αλλού : προβλήματα που προκλήθηκαν λόγω εκφυλισμού του εγκεφάλου λόγω ασθένειας, ουσιών κ.ά.
4. Διαταραχές που σχετίζονται με τη χρήση ουσιών

Κύριες κατηγορίες ψυχικών διαταραχών κατά DSM-IV (3 από 8)

5. **Σχιζοφρένεια και άλλες ψυχωτικές διαταραχές**
(χαρακτηρίζονται από έντονες δχ στην αντίληψη, τη σκέψη, το λόγο, το συναίσθημα, τη συμπεριφορά)

6. **Διαταραχές της διάθεσης (κατάθλιψη, μανία)**

Κύριες κατηγορίες ψυχικών διαταραχών κατά DSM-IV (4 από 8)

7. **Αγχώδεις Διαταραχές**
(φοβίες, ιδεοψυχαναγκαστική Διαταραχή,
Διαταραχή μετατραυματικού stress)

8. **Σωματόμορφες Διαταραχές** (ασυνήθιστη εμμονή
γύρω από θέματα υγείας ή σωματικά συμπτώματα
χωρίς οργανική αιτιολογία)

Κύριες κατηγορίες ψυχικών διαταραχών κατά DSM-IV (5 από 8)

9. **Επίπλαστες Διαταραχές** (factitious disorders) :
διαταραχές που υιοθετούνται από το άτομο για να ικανοποιήσει κάποιες οικονομικές ή ψυχολογικές ανάγκες

10. **Αποσυνδεδετικές διαταραχές**: η φυσιολογική λειτουργία της συνείδησης, της μνήμης ή της ταυτότητας μεταβάλλεται αιφνίδια και προσωρινά

Κύριες κατηγορίες ψυχικών διαταραχών κατά DSM-IV (6 από 8)

11. Σεξουαλικές διαταραχές και διαταραχές ταυτότητας φύλου (προβλήματα που σχετίζονται με μη ικανοποιητική σεξουαλική, αναζήτηση παράξενων αντικειμένων ή καταστάσεων με σκοπό τη διέγερση , προβλήματα ταυτότητας φύλου κ.ά.)

Κύριες κατηγορίες ψυχικών διαταραχών κατά DSM-IV (7 από 8)

12. Διαταραχές στην πρόληψη τροφής (ψυχογενής ανορεξία, βουλιμία)
13. Διαταραχές ύπνου
14. Διαταραχή ελέγχου των παρορμήσεων μη ταξινομούμενη αλλού (κλεπτομανία, παθολογική χαρτοπαιξία και πυρομανία)

Κύριες κατηγορίες ψυχικών διαταραχών κατά DSM-IV (8/8)

15. Διαταραχές προσαρμογής (μετά από διαζύγιο, οικονομικά προβλήματα, μετακόμιση κ.ά.)

16. Διαταραχές προσωπικότητας (μακροχρόνια πρότυπα συμπεριφοράς, όπως η υπερβολικά εξαρτητική συμπεριφορά)

(Schacter D.I., Gilbert D.T., Wegner D.M., 2012)

Βιβλιογραφία μαθήματος

Bennett, P. (2010). *Κλινική ψυχολογία και ψυχοπαθολογία*. Αθήνα : Πεδίο

Freud, S. (2013). *Η ψυχοπαθολογία της καθημερινής ζωής* . Αθήνα : Νίκας / Ελληνική Παιδεία Α.Ε.

Getzfeld, A.(2009).*Βασικά στοιχεία ψυχοπαθολογίας*. Πάτρα : Gotsis.

Kring, A., Davison, G., Neale, J., & Johnson, S.(2010). *Ψυχοπαθολογία*. Αθήνα : Gutenberg

Schacter D.L., Gilbert D.T., Wegner D..M. (2012). *Ψυχολογία*. Αθήνα: Gutenberg

Αγγελόπουλος, Ν. (2009). *Ιατρική ψυχολογία και ψυχοπαθολογία : Μια σύγχρονη ψυχιατρική* . Αθήνα : Βήτα Ιατρικές Εκδόσεις.

Ουλής, Π. (2006). *Εγχειρίδιο κλινικής ψυχοπαθολογίας*. Αθήνα : Βήτα Ιατρικές Εκδόσεις

Σικελιανού, Δ. (2010). *Κλινική ψυχοπαθολογία ενηλίκων*. Αθήνα : Διόνικος

Χριστοπούλου, Α. (2008). *Εισαγωγή στην ψυχοπαθολογία του ενήλικα*. Αθήνα : Τόπος

Περιοδικά/Journals

[Psychopathology \(http://www.karger.com/Journal/Home/224276\)](http://www.karger.com/Journal/Home/224276)

Journal of Psychopathology and Behavioral Assessment (<http://www.springer.com/psychology/journal/10862>)

Journal of Experimental Psychopathology (<http://jep.textrum.com/>)

Journal of Clinical Psychiatry (<http://www.psychiatrist.com/Pages/home.aspx>)

American Journal of Psychiatry (<http://ajp.psychiatryonline.org/>)

British Journal of Psychiatry (<http://bjp.rcpsych.org/>)

Σημείωμα Αναφοράς

Copyright Τεχνολογικό Ίδρυμα Ηπείρου. <Σιαφάκα Βασιλική>. <Ψυχοπαθολογία Ενηλίκων>.

Έκδοση: 1.0 <Ιωάννινα>, 2015. Διαθέσιμο από τη δικτυακή διεύθυνση:

<URL μαθήματος>

πχ <http://oc-web.ioa.teiep.gr/OpenClass/courses/LOGO102/>

Σημείωμα Αδειοδότησης

Το παρόν υλικό διατίθεται με τους όρους της άδειας χρήσης Creative Commons Αναφορά Δημιουργού-Μη Εμπορική Χρήση-Όχι Παράγωγα Έργα 4.0 Διεθνές [1] ή μεταγενέστερη. Εξαιρούνται τα αυτοτελή έργα τρίτων π.χ. φωτογραφίες, Διαγράμματα κ.λ.π., τα οποία εμπεριέχονται σε αυτό και τα οποία αναφέρονται μαζί με τους όρους χρήσης τους στο «Σημείωμα Χρήσης Έργων Τρίτων».

Ο δικαιούχος μπορεί να παρέχει στον αδειοδόχο ξεχωριστή άδεια να χρησιμοποιεί το έργο για εμπορική χρήση, εφόσον αυτό του ζητηθεί.

[1] <http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/4.0/deed.el>

Επεξεργασία: <Τσάνταλη Ελένη> < Ιωάννινα>, 2015

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Σημειώματα

Διατήρηση Σημειωμάτων

Οποιαδήποτε αναπαραγωγή ή διασκευή του υλικού θα πρέπει να συμπεριλαμβάνει:

- το Σημείωμα Αναφοράς
- το Σημείωμα Αδειοδότησης
- τη Δήλωση Διατήρησης Σημειωμάτων
- το Σημείωμα Χρήσης Έργων Τρίτων (εφόσον υπάρχει)

μαζί με τους συνοδευόμενους υπερσυνδέσμους.

Τέλος Ενότητας

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης